

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia juridică, numiri și imunități

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

13 martie 2014

CJ-6 nr. 60

Raport

asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003

(nr. 451 din 12.11.2013, lectura II)

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat pentru lectura a doua, proiectul de lege nr. 451 din 12.11.2013 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003, inițiativă legislativă a Guvernului și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop asigurarea capacității de acțiune a organelor de urmărire penală, conform competenței acestora, în vederea realizării scopurilor procesului penal, în special deblocarea activității organelor de urmărire penală, precum și asigurarea derulării procesului penal, în special în faza prejudiciară.

La pregătirea proiectului de lege pentru lectura a doua, Comisia juridică a examinat toate propunerile și obiecțiile referitoare la reglementările proiectului prezentate în avizele Curții Supreme de Justiție, Procuraturii Generale și Consiliului Superior al Magistraturii. De asemenea au fost examinate avizele comisiilor permanente și al Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Decizia Comisiei asupra propunerilor și obiecțiilor examinate este expusă în tabela de sinteză, parte componentă a prezentului raport.

Ținem să menționăm că punctul 11 din proiect s-a exclus, ținându-se cont de faptul că termenul de 30 zile este un termen de organizare internă a Procuraturii și nu influențează asupra posibilității pornirii urmăririi penale și după expirarea acestuia.

În rezultatul dezbaterilor, membrii Comisiei juridice cu majoritatea voturilor au decis propunerea spre examinare și adoptare în a doua lectură a proiectului de lege nr. 451, varianta finală a căruia este anexată la prezentul raport.

Raisa APOLSCHII
Președintele Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală
al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 36, după cuvintele „ale organului de urmărire penală” se completează cu sintagma „și ale organului care exercită activitate specială de investigații”.

2. La articolul 37 punctul 1), sintagma „ale Ministerului Afacerilor Interne, al Departamentului Situații Excepționale” se substituie prin sintagma „și Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne”.

3. Articolul 63 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul emiterii ordonanței, dar nu mai târziu de ziua în care bănuîtul s-a prezentat sau a fost adus în mod silit sau de momentul începerii primei acțiuni procedurale efectuate cu acesta. În cazul în care, există necesitatea dispunerii unor măsuri speciale de investigații în privința bănuîtului, aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît și a drepturilor sale se amână în baza ordonanței motivate a procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție pe o perioadă de 30 de zile cu posibilitatea prelungirii motivate până la 3 luni. În cazul infracțiunilor privind crima organizată, spălarea de bani, infracțiunilor cu caracter terorist, infracțiunilor de corupție și celor conexe actelor de corupție termenul de amânare a aducerii la cunoștință poate fi prelungit până la 6 luni, la demersul procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție. Fiecare prelungire a termenului de amânare a aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît și a drepturilor sale nu poate depăși 30 de zile.”.

4. La articolul 64 alineatul (2) punctul 2), cuvintele „după recunoașterea în calitate de bănuît” se substituie prin cuvintele „după ce i s-a adus la cunoștință ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît sau hotărîrea despre aplicarea măsurii preventive”.

5. La articolul 118, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Cercetarea la fața locului a încăperii sau a domiciliului se efectuează cu acordul scris al proprietarului sau al posesorului, sau, în lipsa acestuia, al unuia dintre membrii majori ai familiei sale. În lipsa acordului scris, cercetarea la fața locului a încăperii sau a domiciliului se efectuează în baza ordonanței organului de urmărire penală, cu autorizarea judecătorului de instrucție.”.

6. La articolul 127, alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Dacă persoana la care se efectuează percheziția solicită prezența apărătorului, acțiunea procesuală se întrerupe pînă la prezentarea apărătorului, dar nu mai mult de 2 ore. În caz de urgență determinată de pericolul de pierdere, alterare sau distrugere a probelor ori care ar pune în pericol siguranța persoanei la care se face percheziția sau a altor persoane, percheziția continuă, cu indicarea motivelor în procesul-verbal.”.

7. Articolul 132²:

la alineatul (1) punctul 2), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor sau a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În procesul efectuării măsurilor speciale de investigații, în condițiile prezentului cod, se face uz de sisteme informaționale, aparate de înregistrare video și audio, de aparate de fotografiat și de filmat, de alte mijloace tehnice, inclusiv, de mijloace tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației.”.

8. Articolul 132⁸:

alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Prevederile alin.(1) se aplică în exclusivitate la cauzele penale care au ca obiect urmărirea penală sau judecarea persoanelor asupra cărora există date sau probe cu privire la săvîrșirea infracțiunilor prevăzute în următoarele articole din Codul penal: art. 135–145, 150, 151, 158, 164 - 165¹, art. 166 alin. (2) și (3), art. 166¹, 167, art. 171 alin. (2) și (3), art. 172 alin. (2) și (3), art. 175, 175¹, art. 186 alin. (3)–(5), art. 187 alin. (3)–(5), art. 188, 189, art. 190 alin. (3)–(5), art. 191 alin. (2) lit. d) și alin. (3)–(5), art. 192¹ alin. (3), art. 201¹ alin. (3), art. 206, 207, 208¹, 208², art. 216 alin. (3), art. 217 alin. (3), art. 217¹ alin. (3) și (4), art. 217³ alin. (3), art. 217⁴ alin. (2) și (3), art. 219 alin. (2), art. 220 alin. (2) și (3), art. 224 alin. (3) și (4), art. 236, 237, art. 241¹ alin. (2), art. 242¹, 242², art. 243, art. 244 alin. (2), art. 248 alin. (2)–(5), art. 259–261¹, art. 275, 278 – 279¹, art. 279² alin. (3) lit. b), art. 280, art. 282 - 286, 289–289³, art. 290 alin. (2), art. 292, 295, art. 295¹, art. 295², art. 303 alin. (3), art. 306–309, 318, 324 - 328, 333 - 335, art. 335¹ alin. (2), art. 337–340, 342–344, art. 352 alin. (3), art. 362, 362¹, art. 368 alin. (2), art. 370 alin. (2) și (3). Lista componentelor de infracțiuni este exhaustivă și poate fi modificată doar prin lege.

(3) Pot fi supuse interceptării și înregistrării comunicările bănuितului, învinuitului sau ale altor persoane, inclusiv ale celor identitatea cărora nu a fost stabilită, despre care există date ce pot conduce rezonabil la o concluzie că ele fie contribuie, în orice mod, la pregătirea, comiterea, favorizarea sau tăinuirea infracțiunilor prevăzute la alin.(2), fie primesc sau transmit informații relevante și importante pentru cauza penală.”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Pot fi supuse interceptării comunicările victimei, părții vătămate, a rudelor și a membrilor familiei sale, precum și ale martorului, dacă există pericol iminent pentru viața, sănătatea sau alte drepturi fundamentale ale acesteia, dacă este necesară prevenirea infracțiunii sau dacă există riscul evident al pierderii iremediabile sau a denaturării probelor. Interceptarea comunicărilor în sensul prezentului alineat se dispune conform procedurii prevăzute la art. 132⁴ și doar cu acordul scris sau la cererea scrisă și prealabilă a persoanelor indicate în prezentul alineat. Măsura dispusă în temeiul prezentului alineat urmează a fi încetată imediat după dispariția temeiului care a stat la baza autorizării acesteia sau la cererea expresă a persoanei în privința căreia a fost dispusă măsura.”.

9. Articolul 135 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 135.** Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor sau a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite

(1) Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor sau a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite reprezintă supravegherea și documentarea înmînării sau predării de bani, servicii sau alte valori materiale sau nemateriale persoanei care le pretinde, acceptă, extorcă sau oferă, precum și complicilor acesteia.

(2) Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor sau a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite poate fi efectuat doar de către ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne și Centrului Național Anticorupție.

(3) Acțiunile de transmitere sau primire sub control a banilor, serviciilor sau a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite, deși, formal, cad sub incidența infracțiunii, în mod separat nu constituie infracțiune și se realizează doar în scopul identificării intențiilor și verificării sesizării cu privire la săvîrșirea infracțiunii care a început pînă la sau în afara implicării organelor indicate la alin. (2).

(4) Persoanele care realizează actul de transmitere sau primire a banilor, serviciilor sau altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite nu poartă răspundere pentru acțiunile lor realizate sub controlul organelor abilitate.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Sinteza obiecțiilor și propunerilor
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură
penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003
(nr. 451 din 12.11.2013, lectura II)

Nr.	Reglementări din proiectul de lege nr. 451 prin care se propun modificări și completări	Propuneri, obiecții și amendamente la prevederile din proiectul nr. 451	Decizia Comisiei privitor la propuneri, obiecții și amendamente
1	2	3	4
1.	<p>Articol unic. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 104-110, art. 447), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>3. Articolul 63 se completează cu un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul emiterii ordonanței, dar nu mai târziu de ziua în care bănuîtul s-a prezentat sau a fost adus în mod silit sau de momentul începerii primei acțiuni procedurale efectuate cu acesta. În cazul în care, există necesitatea dispunerii unor măsuri speciale de investigații în privința bănuîtului, aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît și a drepturilor sale se amână în baza ordonanței motivate a procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție pe o perioadă de 30 de zile cu posibilitatea prelungirii motivate până la 3 luni. În cazul infracțiunilor privind crima organizată, spălarea de bani, infracțiunilor cu caracter terorist, infracțiunilor de corupție și celor conexe actelor de corupție termenul de amânare a aducerii la cunoștință poate fi prelungit până la 6 luni, la demersul procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție. Fiecare prelungire a termenului de amânare a aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît și a drepturilor sale nu poate depăși 30 de zile.”</p>	<p>Procuratura Generală:</p> <p><u>Pct.3) din proiect</u> - ce ține de completarea art.63 din Codul de procedură penală cu alin. (1¹), să fie expus în următoarea redacție:</p> <p>„(1¹) În cazul în care există riscul periclitării administrării probelor, aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît și a drepturilor sale se amână, prin ordonanța motivată a procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție, pentru o perioadă de până la 3 luni. În cazul infracțiunilor privind crima organizată, trafic de persoane, infracțiunilor cu caracter terorist, infracțiunilor de spălare de bani, de corupție și celor conexe actelor de corupție termenul neanunțării poate fi prelungit la demersul procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție, cu încă 3 luni.”</p> <p>În motivarea poziției date, reținem că potrivit proiectului, se propune completarea art.63 cu alin. (1¹), în care să fie stabilit termenul de 5 zile de aducere la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît și posibilitatea amânării aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît, în cazuri excepționale cu 3 luni, respectiv 6 luni, cu autorizarea judecătorului de instrucție.</p> <p>Aceste condiții, deși vin să asigure un caracter legal și excepțional, în contextul cărora s-ar admite restrângerea drepturilor persoanei, fapt care corespunde condiției de previzibilitate și claritate a normei, precum și utilității practice, totuși termenul de 5 zile, instituit ca regulă pentru a aduce la cunoștință ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît este unul incert, deoarece poate determina unele situații de abuz și diminuarea dreptului la apărare, astfel încât, instituirea excepției de amânare a aducerii la cunoștință a calității de bănuît este suficientă pentru realizarea corespunzătoare a sarcinilor procesului penal.</p>	<p>Propunerile Procuraturii Generale: Nu se acceptă.</p> <p>▪ Pentru început, menționăm că norma, în redacția propusă de Procuratura Generală este formulată ca o excepție de la regulă, or, regula nu este reglementată, întrucât, legea procesual-penală nu indică expres care este termenul de aducere la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît.</p> <p>▪ Totodată, menționăm că formula propusă în prima propoziție a normei de către Procuratura Generală (în partea ce se referă la cazurile în care poate fi dispusă amânarea aducerii la cunoștință a actului respectiv) a fost propusă inițial în proiect, fiind însă ajustată în rezultatul remarcilor Agentului guvernamental, care se regăsesc în Sinteza obiecțiilor și propunerilor (întocmită în baza avizelor recepționate de minister).</p> <p>Astfel, neinformarea persoanei despre statutul său în cadrul unui proces penal trebuie să fie cu titlu de excepție. Or, expresia „<i>riscul periclitării administrării probelor</i>,” este una generală pentru procesul penal și impune, în special, un caracter operativ acțiunilor procesuale și nu excepțional.</p> <p>▪ Suplimentar, menționăm că, termenul de „5 zile” este unul <u>exact</u> și nicidecum unul „incert”, mai ales că norma propusă în proiect indică exact și momentul din care acest termen începe să curgă.</p> <p>▪ Norma propusă de Procuratura Generală indică un termen de prelungire mult prea lung, care chiar poată să lase loc pentru aplicarea normelor procesuale și efectuarea unor acțiuni procesuale, în mod abuziv, fără informarea, nejustificat, a bănuîtului despre acestea, punând în pericol securitatea raporturilor juridice procesual-penale.</p> <p>Astfel, pentru a asigura respectarea drepturilor bănuîtului în cadrul procesului penal este binevenit de a</p>

		<p>Direcția generală juridică:</p> <p>În caz de acceptare a propunerii de modificare de la punctul 3 din proiect ce modifică art. 63 din Codul de procedură penală, nu este clar cum se va aplica art. 63 alin. (2) pct. 3) din Cod, în ceea ce ține de termenul de menținere în calitate de bănuît a persoanei în privința căreia a fost emisă o ordonanță de recunoaștere în calitate de bănuît, dacă aducerea la cunoștință a ordonanței va fi amînată pe un termen de 3 luni, sau 6 luni.</p> <p>Tot aici, se indică că, termenul de aducere la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît poate fi prelungit pînă la 6 luni în cazul infracțiunilor privind crima organizată, spălarea de bani, cu caracter terorist, de corupție și celor conexe actelor de corupție. În cazul în care nu sunt indicate articolele concrete, în temeiul cărora se bănuiește persoana, considerăm că organul de urmărire penală poate să vehiculeze cu acestea ca fiind infracțiuni ce se încadrează în categoria celor enumerate. Prin urmare considerăm că, această normă trebuie să fie mai concisă.</p>	<p>păstra regula general-acceptată și utilizată în cadrul procesului penal – termenul inițial să fie de 30 de zile, orice prelungire cu încă 30 de zile pînă la maximum 3 luni în cazul dat.</p> <p><u>În consecință, în virtutea celor scrise mai sus, se consideră oportun de a păstra norma propusă în proiect de către autorul acestuia.</u></p> <p>Propunerile Direcției generale juridice:</p> <p>1. Nu este explicită temerea de neclaritate a aplicării normei, întrucît aceasta prevede termen exact de informare (cu indicarea momentului din care acest termen începe să curgă) și neinformare. Mai mult ca atît, institutul neinformării despre o acțiune procesuală, implicit despre un act procesual, nu este o novație în cadrul procesului penal, or la finele termenului, în mod firesc, persoana urmează să fie informată despre statutul pe care îl are.</p> <p>Noțiunile de „infracțiunilor privind crima organizată”, „spălarea de bani”, „cu caracter terorist”, „de corupție și celor conexe actelor de corupție” au un caracter de trimitere și sunt indicate în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legea nr. 50 din 22 martie 2012 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate (art. 2, prima noțiune) și Codul penal; - art. 134¹ din Codul penal; - Legea nr. 90 din 25 aprilie 2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției (art. 16) și Codul penal; - Lege nr. 190 din 26 iulie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (art. 3, prima noțiune) și Codul penal. <p>Trebuie să nu uităm că interpretarea normelor juridice se interpretează și se aplică în coroborare.</p>
2.	<p>5. La articolul 118, alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Cercetarea la fața locului a încăperii sau a domiciliului se efectuează cu acordul scris al proprietarului sau al posesorului, sau al unuia dintre membrii majori ai familiei sale. În lipsa acordului scris, cercetarea la fața locului a încăperii sau a domiciliului se efectuează în baza ordonanței organului de urmărire penală, cu autorizarea judecătorului de instrucție.”.</p>	<p>Deputat Sîrbu Serghei:</p> <p>Sintagma „sau al unuia dintre membrii majori ai familiei sale” ar putea aduce careva atingeri a drepturilor fundamentale la aplicarea în practică a normei. De exemplu, un membru major ar putea să fie, dar care să nu aibă nici o atribuție, nici să nu fie la curent cu ce se întîmplă și noi cerem acordul lui ca să se facă cercetarea la fața locului. Astfel, apare întrebarea - cît este de oportun ca un membru major al familiei, tot, să poată să dea acordul de efectuare a cercetării la fața locului, fără acordul proprietarului sau posesorului? Astfel, norma ar trebui să fie destul de clară pentru a nu permite interpretări la aplicare.</p>	<p>La obiecțiile Dlui deputat Sîrbu Serghei:</p> <p>Acordul membrului major al familiei urmează a fi solicitat în cazul absenței proprietarului sau al posesorului în momentul solicitării acordului pentru efectuarea cercetării.</p> <p>Trebuie să se înțeleagă că, despre efectuarea cercetării la fața locului nu se anunță cu ceva zile înainte de efectuarea cercetării, în caz contrar măsura și-ar pierde eficiența, or, persoana ar avea posibilitatea ascunderii eventualelor bunuri/urme/etc., ce se preconizează a fi căutate. Acordul se solicită de la proprietar sau posesor</p>

		<p>Se propune de a fi exclusă sintagma „sau al unuia dintre membrii majori ai familiei sale”.</p> <p>Ministerul Justiției:</p> <p>Se propune următoarea redacție: „(2) Cercetarea la fața locului a încăperii sau a domiciliului se efectuează cu acordul scris al proprietarului sau al posesorului, sau, <u>în lipsa acestuia</u>, al unuia dintre membrii majori ai familiei sale. În lipsa acordului scris, cercetarea la fața locului a încăperii sau a domiciliului se efectuează în baza ordonanței organului de urmărire penală, cu autorizarea judecătorului de instrucție.”.</p>	<p>sau, în lipsa acestuia, a unui membru major al familiei sale prezent în încăperea sau domiciliul ce urmează a fi supus cercetării la momentul în care organul de urmărire penală se prezintă pentru efectuarea măsurii procesuale respective.</p> <p>Se acceptă</p>
3.	<p>6. La articolul 127, alineatul (7) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(7) Dacă persoana la care se efectuează percheziția solicită prezența apărătorului, acțiunea procesuală se întrerupe pînă la prezentarea apărătorului, dar nu mai mult de 2 ore. În caz de urgență determinată de pericolul de pierdere, alterare sau distrugere a probelor ori care ar pune în pericol siguranța persoanei la care se face percheziția sau a altor persoane, percheziția continuă, cu indicarea motivelor în procesul-verbal.”.</p>	<p>Consiliul Superior al Magistraturii:</p> <p>Considerăm că perioada de 2 ore de întrerupere a acțiunii procesuale este una mult prea mică pentru a asigura eficient dreptul la apărare, din care considerent propunem majorarea termenului de suspendare pînă la 4 ore.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Termenul de 2 ore este conform normei în vigoare și rațiunea modificării nu a constatat în modificarea acestuia, dar în instituirea posibilității continuării percheziției fără aplicarea acestui termen în anumite cazuri cînd acest termen ar duce la pierdere, alterare sau distrugere a probelor ori care ar pune în pericol siguranța persoanei la care se face percheziția sau a altor persoane.</p>
4.	<p>7. La articolul 132¹, alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) În cadrul procesului penal, măsurile speciale de investigații se efectuează numai în condițiile și în modul prevăzut de prezentul cod.”.</p>	<p>Curtea Supremă de Justiție:</p> <p>În opinia Curții Supreme de Justiție, modificările propuse de autor la art. 132¹ alin. (1) CPP nu pot fi acceptate, din următoarele motive.</p> <p>Așadar, sintagma „<i>în procesul penal</i>” care va substitui sintagma „<i>în cadrul urmăririi penale</i>”, în redacția actuală a textului legii, va permite efectuarea măsurilor speciale de investigații din momentul sesizării sau autosesizării, reieșind din noțiunea procesului penal prevăzută în art.1 alin.(1) CPP. Această modificare va legifera implicarea arbitrară a organelor statale în viața privată a persoanei, inviolabilitatea domiciliului acesteia sau secretul corespondenței.</p> <p>Astfel, există un pericol sporit de abuzuri din partea organelor care vor efectua măsurile speciale de investigații în cadrul procesului penal, ce se consideră pornit la simpla sesizarea sau autosesizarea (poate fi absolut neîntemeiată), și în privința persoanei vor fi efectuate unele acțiuni procesuale care îi vor afecta drepturile și libertățile fundamentale, în lipsa unei bănuieli rezonabile precum că persoana respectivă a comis o faptă prejudiciabilă.</p> <p>Prin urmare, apreciem că această modificare încalcă</p>	<p>La propunerile Curții Supreme de Justiție:</p> <p>Se acceptă. Modificarea urmează a fi exclusă din proiect.</p>

		<p>drepturile procesuale ale persoanei prevăzute în art. 15 CPP și poate fi considerată ca o ingerință arbitrară în exercitarea drepturilor persoanei garantate de art. 20, 21, 26, 28, 54 din Constituția Republicii Moldova și cerințele (exigențele) prevăzute de art. 8 din CEDO, potrivit căruia orice persoană are dreptul la respectarea vieții private.</p> <p>Măsurile speciale de investigații pot fi efectuate numai în cadrul urmăririi penale după adoptarea ordonanței de începere a urmăririi penale în conformitate cu prevederile art. 274 CPP.</p>	
5.	<p>8. Articolul 132²: alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) În procesul efectuării măsurilor speciale de investigații, în condițiile legii, se face uz de sisteme informaționale, aparate de înregistrare video și audio, de aparate de fotografiat și de filmat, de alte mijloace tehnice, inclusiv de mijloace tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației.”.</p>	<p>Curtea Supremă de Justiție:</p> <p>La pct. 8 din proiect, propunem următoarea redacție a art. 132² alin. (2) CPP: „În procesul efectuării măsurilor speciale de investigații se face uz de sisteme informaționale, aparate de înregistrare video și audio, de aparate de fotografiat și de filmat, de alte mijloace tehnice, inclusiv de mijloace tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației, dacă acestea au fost autorizate în modul stabilit de lege.”</p>	<p>La propunerile Curții Supreme de Justiție:</p> <p>Se acceptă. Conform celor convenite în cadrul ședinței din 25.02.2014, care s-a desfășurat cu participarea reprezentanților Procuraturii Generale, Ministerului Justiției și Curții Supreme de Justiție, s-a convenit că, substituirea expresiei „în condițiile legii” prin expresia „în condițiile prezentului cod” ar asigura aplicarea corespunzătoare a normei. Astfel, se propune efectuarea modificării respective în norma respectivă din proiect.</p>
6.	<p>9. Articolul 132⁸: alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins: „(2) Prevederile alin.(1) se aplică în exclusivitate la cauzele penale care au ca obiect urmărirea penală sau judecarea persoanelor asupra cărora există date sau probe cu privire la săvârșirea infracțiunilor prevăzute în următoarele articole din Codul penal: art. 135–145, 151, 164, 165, art. 166 alin. (2) și (3), art. 166¹, 167, art. 171 alin. (2) și (3), art. 172 alin. (2) și (3), art. 175, 175¹, art. 186 alin. (3)–(5), art. 187 alin. (3)–(5), art. 188, 189, art. 190 alin. (3)–(5), art. 191 alin. (2) lit. d) și alin. (3)–(5), art. 192¹ alin. (3), art. 206, 207, 208¹, 208², art. 216 alin. (3), art. 217¹ alin. (3) și (4), art. 217⁴ alin. (2) și (3), art. 219 alin. (2), art. 220 alin. (2), art. 236, 237, art. 241¹ alin. (2), art. 243, art. 244 alin. (2), art. 248 alin. (2)–(5), art. 259–261¹, 275, 278, 278¹, 279, 279¹, art. 279² alin. (3) lit. b), art. 280, 282 - 286, 289–289³, art. 290 alin. (2), art. 292, 295, art. 295¹ alin. (1) și (2), art. 295² alin. (1)–(3), art. 303 alin. (3), art. 306–309, 318, 324 - 328, 333, 334, 335, art. 335¹ alin. (2), art. 337–340, 342–344, art. 352 alin. (3), art. 362, 362¹, art. 368 alin. (2), art. 370 alin. (2) și (3). Lista componentelor de infracțiuni este exhaustivă și poate fi modificată doar prin lege.</p>	<p>Procuratura Generală:</p> <p><u>Pct.9) din proiectul de lege :</u> 1. art.132⁸ alin.(2) din Codul de procedură penală se propune completarea acestuia după cuvintele: „art. 135–145,” cu cuvîntul: „art.150,” după cuvintele „art.192¹ alin.(3),” cu cuvîntul: „art.201¹ alin.(3),” după cuvintele: „art.216 alin.(3),” cu cuvintele: „art.217 alin.(3), ”, după cuvintele: „art.217¹ alin.(3),” cu cuvintele: „art.217³ alin.(3),” după cuvintele: „art.220 alin.(2),” cu cuvintele: „art.224 alin.(3) și (4),” după cuvintele: „art.248 alin.(2)–(5),” cu cuvintele: „257 alin.(4),” după cuvintele: „art.259–261¹,” cu cuvintele: „art.264 alin.(3)–(6),” după cuvîntul: „art.280,” cu cuvîntul: „art.281,” după cuvintele: „art.368 alin.(2),” cu cuvintele: „art.369 alin.(3),” și după cuvintele: „art.370 alin.(2) și (3),” cu cuvîntul: „art.371. ”.</p> <p>Totodată, considerăm util ca art.295¹ și art.295² să fie expuse fără a fi indicate aliniatele.</p> <p>Completările/modificările propuse sunt justificate prin necesitatea eficientizării procesului de descoperire și investigare și a altor infracțiuni care prin pericolul social ce îl comportă aduc ingerințe grave drepturilor și libertăților persoanei, similare infracțiunilor, deja, incluse în proiect, însă care din anumite motive au fost omise de către autori.</p> <p>Un exemplu simplu, în acest sens poate servi art.201¹ alin.(3) din Codul penal, care prevede răspunderea penală pentru violența în familie soldată fie cu cauzarea vătămării grave a</p>	<p>La propunerile Procuraturii Generale:</p> <p>1. Se acceptă completarea listei infracțiunilor de la art. 132⁸ alin. (2) cu următoarele articole: art.201¹ alin.(3), art.217 alin.(3), art.217³ alin.(3), art.224 alin.(3) și (4)</p> <p>Se acceptă</p>

<p>(3) Pot fi supuse interceptării și înregistrării comunicările bănuितului, învinuitului sau ale altor persoane, inclusiv ale celor neidentificate, despre care există date ce pot conduce rezonabil la o concluzie că ele fie contribuie, în orice mod, la pregătirea, comiterea, favorizarea sau tănuirea infracțiunilor prevăzute la alin.(2), fie primesc sau transmit informații relevante și importante pentru cauza penală.”;</p>	<p>integrității corporale sau a sănătății, fie cu decesul victimei.</p> <p>Conform proiectului propus, interceptarea și înregistrarea comunicărilor este posibilă pentru infracțiunile de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății (art.151 din Codul penal) și omorului intenționat (art. 145 din Codul penal), însă pentru violența în familie soldată cu aceleași consecințe nu este posibilă.</p> <p>2. Sintagma „componentelor” din textul alin.(2), reieșind din prevederile art.51-52 din Codul penal care operează cu noțiunea de „componentă”, de modificat cu sintagma „componentelor”.</p> <p>3. art.132⁸ alin.(3) din Codul de procedură penală, după cuvintele „pentru cauza penală” de introdus sintagma „privind aceste infracțiuni”.</p> <p>În opinia noastră, limitarea doar la sintagma „pentru cauza penală” nu oferă suficiente garanții împotriva arbitrarului și tratării abuzive a prevederilor ce țin de interceptarea și înregistrarea comunicărilor în <i>lato sensu</i>, cu posibilitatea de a le folosi și în orice altă cauză penală, decât cele exhaustiv indicate în art.132⁸ alin.(2) din Codul de procedură penală.</p> <p>Curtea Supremă de Justiție:</p> <p>Propunem excluderea din art. 132⁸ alin. (3) CPP (din proiect) a sintagmei „<i>inclusiv ale celor neidentificate</i>”, dat fiind faptul că legiuitorul stabilește o marjă prea mare pentru interpretare, care sunt anume acele persoane neidentificate.</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>În rezultatul examinării proiectului de lege, s-a constatat că în modificările propuse la alin. (2) art. 132⁸ CPP (Interceptarea și înregistrarea comunicărilor), în lista articolelor din Codul penal în raport cu care pot fi dispuse interceptările convorbirilor telefonice, se exclud art. 158 CP (Traficul de organe, țesuturi și celule umane) și art. 165¹ CP (Utilizarea rezultatelor muncii sau serviciilor unei persoane care este victimă a traficului de ființe umane), iar la art. 220 CP (Proxenetism) a fost exclus alin. (3).</p> <p>În context de menționat că, articolele prenotate au fost incluse în art. 132 prin Legea nr. 270 din 07.11.2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au</p>	<p>2. Se acceptă. Este o eroare tehnică.</p> <p>3. Nu se acceptă. În mod automat, dacă cauza penală nu va viza una dintre infracțiunile prevăzute la alin. (2), interceptarea și înregistrarea comunicărilor nu va putea fi dispusă.</p> <p>Totodată, menționăm că alin. (2) reglementează cazurile cînd poate fi dispusă măsura respectivă, iar alin. (3) – subiecții ale cărora convorbiri pot fi supuse interceptării și înregistrării. Astfel, nu putem vorbi despre o confuzie în norme.</p> <p>La propunerile Curții Supreme de Justiție:</p> <p>Se acceptă conceptual caracterul problematic al normei. Totuși, în cadrul ședinței din 25.02.2014, care s-a desfășurat cu participarea reprezentanților Procuraturii Generale, Ministerului Justiției și Curții Supreme de Justiție, s-a convenit că, substituirea expresiei „inclusiv ale celor neidentificate” prin expresia „inclusiv ale celor identitatea cărora nu a fost stabilită” ar fi o soluție optimă care ar asigura aplicarea corespunzătoare a normei.</p> <p>La propunerile Ministerului Afacerilor Interne:</p> <p>Se acceptă. La data promovării și înregistrării proiectului în Parlament, Legea nr. 270 din 7 noiembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative nu era încă adoptată și publicată, astfel, articolele nr. 158 și 165¹ nu se aflau în norma de la alin. (2) al art. 132⁸.</p> <p>Astfel, în virtutea Legii nr. 270 din noiembrie 2013, precum și a celor invocate în demersul Ministerului Afacerilor Interne se consideră judicioasă menținerea articolelor respective în textul normei art. 132⁸ alin. (2).</p>
---	---	--

fost operate modificări, atât în Codul penal, cât și în Codul de procedură penală. Respectiv, amendamentele în speță au fost adoptate în contextul realizării angajamentelor Republicii Moldova în procesul de liberalizare a regimului de vize.

Totodată, operarea acestor modificări a fost determinată de specificul depistării, investigării și judecării cazurilor de „traficul de ființe umane” și a infracțiunilor legate de trafic de ființe umane, precum și a infracțiunii de „proxenetism”.

Astfel, pentru a reuși probarea comiterii infracțiunii sau pregătirii comiterii acesteia în multe cazuri este oportună interceptarea convorbirilor telefonice, or, neincluderea în textul aliniatului (2) al art. 132⁸ Cod de procedură penală a acestor componente de infracțiuni, exclude posibilitate utilizării de către organul de urmărire penală și de către procuror a acestui mecanism eficient. Or, conform prevederilor aceleiași norme de drept, lista componentelor de infracțiuni este exhaustivă și poate fi modificată doar prin lege.

Oferirea posibilității de a intercepta convorbirile telefonice efectuate de către infractorii care comit infracțiunea prevăzută de art. 158, art. 165¹ și alin. (3) art. 220 Cod penal, ar însemna punerea la dispoziția organelor de drept a unui instrument util pentru investigarea eficientă a cazului și pentru depistarea tuturor participanților la comiterea acestor infracțiuni.

Totodată, avînd în vedere că în nota informativă la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală nu sunt prezentate argumente privind excluderea art. 158, art. 165¹ și alin. (3) art. 220 Codul penal și, luînd în considerare relevanța amendamentelor operate la Codul penal și Codul de procedură penală în redacția Legii nr. 270 din 07.11.2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, considerăm judicioasă menținerea referinței la articolele menționate supra în cadrul art. 132⁸ din proiectul de lege.

Amendamentul deputaților Iurie Chiorescu, Lilian Zaporojan:

Se propune următoarea redacție pentru punctul 9 din proiect:
„9. Articolul 132⁸:

alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Prevederile alin.(1) se aplică în exclusivitate la cauzele penale care au ca obiect urmărirea penală sau judecarea persoanelor asupra cărora există date sau probe cu privire la săvîrșirea infracțiunilor prevăzute în următoarele articole din Codul penal: art. 135-145, art.151, art. 158, art. 164- 165¹, art. 166 alin. (2) și (3), art. 166¹, art. 167, art. 171 alin. (2) și (3), art. 172 alin. (2) și (3), art. 175, art. 175¹, art. 186 alin. (3) - (5), art. 187 alin. (3)-(5), art. 188, art. 189, art. 190 alin. (3)-(5), art. 191 alin. (2) lit. d) și alin. (3)-(5), art. 192¹ alin. (3), art. 206, art.

La amendamentul deputaților Iurie Chiorescu, Lilian Zaporojan:

De fapt noua redacție propune completarea listei cu articolele – 158 și 165¹, 242¹ și 242², iar alte două modificări sunt de tehnică care propun substituirea sintagmei „278, 278¹, 179, 279¹” prin sintagma „278 - 279¹” și a sintagmei „333, 334, 335” cu sintagma „333 - 335”.

Avînd în vedere complexitatea infracțiunii de la art. 158 – „Traficul de organe, țesuturi și celule umane, precum și luînd în considerație că faptele de la alin (2) – (4) (care deja au fost incluse în art. 132⁸ alin. (2) prin Legea nr. 270 din 07.11.2013) ale articolului vizează

		<p>207, art. 208¹, art. 208², art. 216 alin. (3), art. 217¹ alin. (3) și (4), art. 217⁴ alin. (2) și (3), art. 219 alin. (2), art. 220 alin. (2) și (3), art. 236, 237, art. 241¹ alin. (2), art. 242¹, art. 242², art. 243, art. 244 alin. (2), art. 248 alin. (2)-(5), art. 259-261¹, art. 275, art. 278-279¹, art. 279² alin. (3) lit. b), art. 280, art. 282-286, art. 289-289³, art. 290 alin. (2), art. 292, art. 295, art. 295¹ alin. (1) și (2), art. 295² alin. (1)-(3), art. 303 alin. (3), art. 306-309, art. 318, art. 324-328, art. 333-335, art. 335¹ alin. (2), art. 337-340, art. 342-344, art. 352 alin. (3), art. 362, art. 362¹, art. 368 alin. (2), art. 370 alin. (2) și (3). Lista componentelor de infracțiuni este exhaustivă și poate fi modificată doar prin lege.</p> <p>.....”</p>	<p>aceleași acțiuni care se deosebesc doar prin consecințe, se consideră oportună includerea articolului <i>per ansamblu</i>, or, acțiunile de săvârșire sunt aceleași.</p> <p>Referitor la completarea listei expuse în alin. (2) al art. 132⁸ (redacția din proiect) cu art. 165¹ – de fapt completarea a fost efectuată de Legislativ prin Legea nr. 270 din 07.11.2013. Respectiv propunerea este acceptată.</p> <p>Cu referire la completarea listei infracțiunilor de la art. 132⁸ alin. (2) cu articole 242¹ – „Manipularea unui eveniment” și 242² – „Pariurile aranjate” – se acceptă.</p> <p>Cu referire la propunerile de modificări tehnice - se acceptă.</p>
7.	<p>10. Articolul 135 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 135. Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor sau a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite</p> <p>(1) Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor sau a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite reprezintă supravegherea și documentarea înmînării sau predării de bani, servicii sau alte valori materiale sau nemateriale persoanei care le pretinde, acceptă, extorcă sau oferă, precum și complicilor acesteia.</p> <p>(2) Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor sau a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite poate fi efectuat doar de către organele de urmărire penală ale Ministerului Afacerilor Interne și de Centrul Național Anticorupție.</p> <p>(3) Acțiunile de transmitere sau primire sub control a banilor, serviciilor sau a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite, deși, formal, cad sub incidența infracțiunii, în mod separat nu constituie infracțiune și se realizează doar în scopul identificării intențiilor și verificării sesizării cu privire la săvârșirea infracțiunii, care a început pînă la sau în afara implicării organelor respective.</p>	<p>Procuratura Generală:</p> <p><u>Pct.10) din proiect:</u></p> <p>1. art.135 alin.(2) din Codul de procedură penală textul „organele de urmărire ale Ministerului Afacerilor Interne și de Centrul Național Anticorupție.” de înlocuit cu textul „organele de urmărire penală și/sau organele ce exercită activitatea specială de investigații ale Ministerului Afacerilor Interne și Centrului Național Anticorupție.”.</p> <p>2. art.135 alin.(3) din Codul de procedură penală sintagma „respectiv” de înlocuit cu cuvintele „de urmărire penală și/sau organelor ce exercită activitatea specială de investigații”.</p> <p>Modificările propuse vin să stabilească concret organele implicate în realizarea măsurilor speciale de investigații specificate și excluderii oricăror interpretări arbitrare.</p> <p>Astfel, măsurile speciale de investigații sunt efectuate de regulă, de către organele ce practică activitatea specială de investigații, la moment, ele fiind exceptate din reglementările art.135 alin.(2) din Codul de procedură penală, iar cu referire la Centrul Național Anticorupție, necesită a se concretiza că doar organele de urmărire penală și organele ce desfășoară activitatea specială de investigații pot realiza această măsură specială de investigații, alte subdiviziuni nedispunînd de asemenea atribuții.</p>	<p>La propunerile Procuraturii Generale:</p> <p>1. Norma de la alin. (2) este conformă cu prevederea în vigoare, dar, modificarea propusă poate fi acceptată. Cu toate că, pentru a o concorda cu prevederea art. 132¹ alin. (1) și art. 132² alin. (3) din CPP, precum și cu art. 6 alin. (1) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012, expresia „organele de urmărire penală ale Ministerului Afacerilor Interne și de Centrul Național Anticorupție” necesită a fi modificată prin expresia „ofiterii de investigații ai subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne și Centrului Național Anticorupție”.</p> <p>2. Cuvîntul „respectiv” face trimitere la organele indicate la alin. (2), dar, pentru a evita careva confuzii se propune substituirea cuvîntului „respectiv” prin sintagma „indicate la alin. (2)”.</p>

8.	<p>Articolul 134². Monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară</p> <p>(2) Monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară se dispun în cazul urmăririi penale pornite pe infracțiunile prevăzute la art.189–192, 196, 199, 206, 208, 209, 217–217⁵, 220, 236, 237, 239–248, 251–253, 255, 256, 278, 279, 279¹, 283, 284, 290, 292, 301¹, 302, 324–327, 330¹, 333, 334, 343, 352, 361 și 362 din Codul penal.</p> <p>(reglementare actuală din Codul de procedură penală)</p>	<p>Procuratura Generală:</p> <p>Luînd în considerație gravitatea infracțiunilor și impactul negativ al acestora asupra societății, se propune ca art.134² alin.(2) din Codul de procedură penală, să fie completat după cuvintele: „prevăzute la art.” cu cuvintele „art.165”, iar după cuvintele „art.362” cu cuvintele „art.362¹”.</p>	<p>Propunerea a fost inclusă în textul Codului de procedură penală prin Legea nr. 270 din 07.11.2013</p>
9.	<p>11. La articolul 274, alineatul (1) se completează cu următoarea propoziție:</p> <p>„În funcție de complexitatea cauzei, termenul de examinare a sesizării, poate fi prelungit, prin ordonanța motivată a procurorului, cu cel mult 30 de zile.”.</p>	<p>Curtea Supremă de Justiție:</p> <p>Curtea Supremă de Justiție nu este de acord cu completările înaintate de autorul proiectului la art. 274 alin. (1) CPP. În opinia Curții, organului de urmărire penală îi va fi suficient termenul de 30 de zile, din momentul sesizării sau autosesizării, pentru a constata dacă există o bănuială rezonabilă precum că persoana a comis sau nu o faptă prejudiciabilă.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modificarea urmează a fi exclusă din proiect.</p>
10.		<p>Direcția generală juridică:</p> <p>1) În articolul unic sintagma: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 1-4-110, art. 447)” urmează să fie înlocuită cu expresia „(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699).</p> <p>2) La pct. 11 după cuvintele „alineatul (1)” sugerăm să fie completat cu sintagma „în final”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>S-a decis excluderea acestui punct din proiect.</p>

Raisa APOLSCHII,
Președintele Comisiei